

होळकर छत्री व महादेव मंदिर, खडकी
कॅन्टोन्मेंट, पुणे, ता.पुणे, जि.पुणे हे राज्य
संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करणेबाबतचा
प्राथमिक अधिसूचनेचा प्रस्ताव.

महाराष्ट्र शासन

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : रासंस्मा-२०२४/प्र.क्र.२१२/सां.का.३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक : १६ डिसेंबर, २०२४

शासन निर्णय :-

होळकर छत्री व महादेव मंदिर, खडकी कॅन्टोन्मेंट, ता. जि.पुणे हे राज्य संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करणेबाबत विहीत कार्यपद्धतीची प्रक्रिया पूर्ण झाली असल्याने व्यवस्थापक, शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, चर्नी रोड, मुंबई यांना या शासन निर्णयाव्दारे निर्देश देण्यात येत आहेत की, या निर्णयाची सोबतची प्राथमिक अधिसूचना मराठी व इंग्रजी भाषेत महाराष्ट्र शासन सर्वसाधारण राजपत्र भाग-४ मध्ये प्रसिध्द करावी व सदर प्राथमिक अधिसूचनेच्या ३० प्रती प्रधान सचिव, सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई व संचालक, पुरातत्व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना पाठविण्यात याव्यात.

०२. संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय यांनी सदरहू प्राथमिक अधिसूचनेची प्रत स्मारकाजवळ ठळक ठिकाणी लावण्याची व्यवस्था करावी.

०३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१२१६१२३०४७७९२३ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्याचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नंदा राऊत)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

व्यवस्थापक, शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, चर्नी रोड, मुंबई ४०० ००४.

संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय, मुंबई.

सहायक संचालक, पुरातत्व विभाग, पुणे.

विभागीय आयुक्त, पुणे.

जिल्हाधिकारी, पुणे.

जिल्हा कोषाधिकारी, पुणे.

निवड नस्ती, सां.का.३

अधिसूचना

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक,
मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : १६ डिसेंबर, २०२४

महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके :
व पुराणवास्तुशास्त्र
विषयक स्थळे व अवशेष
अधिनियम, १९६०

क्र.रासंस्मा-२०२४/प्र.क्र.२१२/सां.का.३

ज्याअर्थी सोबतच्या अनुसूचीत वर्णन केलेले प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक (यात यापुढे ज्याचा “असे स्मारक” असा निर्देश करण्यात आला आहे) हे संरक्षित स्मारक असावे असे शासनाचे मत आहे. ज्या अर्थी, सोबतच्या वर्णन केलेले प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक हे संरक्षित स्मारक असावे असे महाराष्ट्र शासनाचे मत आहे.

त्याअर्थी आता महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवास्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम १९६० (१९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम १२) या अधिनियमाच्या कलम ४, पोटकलम (१) अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे उक्त स्मारक संरक्षित असल्याचे जाहिर करण्याच्या आपल्या इराद्याची दोन महिन्याची नोटीस याद्वारे देत आहे;

उक्त स्मारकात हितसंबंध असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला, ही शासन अधिसूचना शासकीय राजपत्रात प्रसिध्द झाल्याच्या तारखेपासून दोन महिन्यांच्या आत उक्त स्मारक राज्य संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करण्याच्या घोषणेस हरकत घेता येईल. आणि पूर्वोक्त मुदत संपण्यापूर्वी अशा प्रकारची कोणतीही हरकत अपर मुख्य सचिव, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२ यांच्याकडे आल्यास शासन त्याचा विचार करील.

अनुसूची

स्थान : खडकी कॅन्टोन्मेंट, पुणे तालुका : पुणे जिल्हा : पुणे.

भूमापन क्रमांक : २७५

स्मारकाचे नांव : होळकर छत्री

मालकी : खासगी - देवी अहिल्याबाई होळकर चॅरिटीज ट्रस्ट, माणिकबाग, इंदोर, मध्य प्रदेश

तपशील : पुणे येथील खडकी परिसरात मुळा नदीच्या तीरावर मराठा साम्राज्यातील प्रसिद्ध इंदूरचे होळकर घराणे यांच्याशी संबंधित होळकर छत्री (समाधी) आहे. या छत्रीमध्ये होळकर घराण्यातील दोन स्मारके आणि शिवमंदिर आहे. या छत्रीचे स्वरूप तटबंदी युक्त असून, शिव मंदिराचे शिखर तत्कालीन १८ व्या शतकातील मराठा शैलीतील आहे.

संरक्षित करावयाचे एकूण स्मारकाचे क्षेत्रफळ : १६०७.४१ चौरस मीटर
पूर्व-पश्चिम ४८.४६ मीटर, उत्तर - दक्षिण ३३.१७ मीटर

संरक्षित करावयाच्या क्षेत्राच्या चतुःसिमा : पूर्व : भूमापन क्र. २७५ चा उर्वरित भाग;
पश्चिम : भूमापन क्र. २७५ चा उर्वरित भाग;
उत्तर : रस्ता;
दक्षिण : भूमापन क्र. २७५ चा उर्वरित भाग

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावांने,

(नंदा राऊत)

महाराष्ट्राचे शासनाचे उप सचिव

NOTIFICATION

Tourism and Cultural Affairs Department
Mantralaya, Madam Cama Marg,
Hutatma Rajguru Chowk,
Mumbai – 400032.
Dated the 16th December, 2024

Maharashtra Ancient
Monuments and
Archaeological Sites
and Remains Act,
1960

: No: Rasansma 2024 / C.R.212 / Sanka3 ,
Whereas the Government of Maharashtra is of the
opinion that the ancient and historical monument
described in the Schedule appended hereto
(hereinafter referred to as “ the said monument”),
should be a protected monument;

Now, therefore, in exercise of the powers
conferred by sub-section (1) of section 4 of the
Maharashtra Ancient Monuments
and Archaeological Sites and Remains
Act 1960, (Mah. XII of 1961), the Government of
Maharashtra hereby gives two months notice of its
intention to declare the said monument to be a
protected monument;

Any person interested in the said
monument may, within two months from the date
of publication of this notification in the *Official*
Gazette, raise objection to the proposed declaration
of the said monument to be a protected monument.
Any such objections which may be received by the
Additional Chief Secretary, Cultural Affairs
Department, Mantralaya, Madam Cama Road,
Hutatma Rajguru Chowk, Mumbai 400032, before
the expiry of the aforesaid period of two months
will be considered by the Government.

SCHEDULE

Locality: Khadaki cantonment,pune ,   **Taluka : pune;   District:pune**

Survey No.   :   **275**

Name of the   :   Holkar Chhatri
monument, to
be protected

Ownership   :   Private – Devi Ahilyabai Holkar Charities Trust,
Manikbaug, Indore, Madhya Pradesh

Particulars   :   Holkar chhatri (Memorial)stands on the bank of the
river Mula in Khadki area of Pune and it belongs to
the famous Holkar family of Indore. This Chhatri
contains two monuments related to the Holkar family
and a Shiv temple. This Chhatri has a fortification and
the dome of the Shiv temple is constructed in the
contemporary Maratha style of the 18th century.

Total area of   :   1607.41 Square Metre
the Monument
to Be protected   East-west-48.46 M.
North - Sourth - 33.17 M

Boundries   :   East : Part of CIR No. 275
West: Part of CIR No. 275;
North: Road;
South: Part of CIR No. 275.

By order and in the name of the
Governor of Maharashtra,

(Nanda Raut)

Deputy Secretary to Government of Maharashtra